

Slovenski dom

Stev. 191

V Ljubljani, četrtek 22. avgusta 1940

Leto V

Bolgarija in Romunija skleneta pogodbo o večnem prijateljstvu

Pogodba bo podobna paktu o prijateljstvu med Bolgarijo in Jugoslavijo

Craiova, 22. avgusta. m. Včeraj romunska in bolgarska delegacija v Craiovi nista imeli skupne seje. Ločen sestanek obeh zastopstev je določen tudi za danes dopoldne. Predvidoma bo prihodnji skupni sestanek jutri ali pa še pozneje.

O rezultatih včerajšnjih ločenih sestankov obeh zastopstev dobro poučeni krogi mislijo, da so pogajanja potekala normalno in v duhu prijateljstva, tako da je treba pričakovati za obe strani sprejemljivih sklepov. Vsa vprašanja so bila sicer na že dnevem redu, sklepi pa niso bili še sprejeti. Obe zastopstvi delata pospešeno z najboljšimi nameni, da bi se vse ugodno končalo.

Na pristojnih mestih poudarjajo, da je v prihodnjih dveh ali treh dneh pričakovati končnih sklepov o vseh vprašanjih. Med tem časom pa se je moglo tudi zvedeti, da je na včerajšnjem ločenem sestanku odbora, ki preučevala vprašanja izmenjave prebivalstva, romunska delegacija zahtevala, da se v splošno izmenjavo prebivalstva vključi tudi bolgarsko ljudstvo v romunskem. Zdi se, da na ta romunski predlog bolgarska delegacija ni pristala ter je svoj odklonilni predlog utemeljevala z okoliščinami, da so se Bolgari naselili tam že pred 200 leti. Razen tega je gaciji ločeno posvetujeta. Ti ločeni posveti so se začeli včeraj.

Včeraj sta se sestala samo šefa obeh romunskih delegacij zahtevala, da romunske manjšine v Bolgariji ostanejo še nadalje v krajih, kjer žive zdaj, samo da se jim zagamči razširitev dosedanjih manjšinskih pravic.

Dobro poučeni krogi zatrjujejo, da se je na seji, na kateri sta bila navzoča general Popov in Potopeanu, sprožilo tudi vprašanje načina in časa okupacije Južne Dobrudže, kakor tudi vprašanje, koliko časa bo posedanje teh krajev trajalo. Romunska delegacija predlaga, na bi okupacija trajala dva do tri tedne ter da bi bila izvedena v etapah. Bolgari pa so predlagali, naj bi bila zasedba Južne Dobrudže izvedena v enem tednu.

Isti krogi tudi izjavljajo, da so že rešena vsa vprašanja. Romunska delegacija je predlagala Bolgariji, naj naredi simbolično gesto, s katero naj dokaže, da si v resnici želi dokončnih prijateljskih odnosov z Romunijo. Ta simbolična gesta naj bi prišla do izraza z odstopom mesta Silistria Romuniji. Toda Bolgarija polaga zelo mnogo ravno na to mesto, ki ga je leta 1915 morala odstopiti Romuniji. Bolgarija zelo verjetno ne bo naredila omenjene simbolične geste, kar se lahko sklepa iz tega, da so njene ozemeljske zahteve zelo odločne. Potem, ko so bila sprožena vsa prečja vprašanja, je bilo potrebno, da se obe delegaciji, Pomneov in Croceanu. Njun razgovor je trajal nad dve uri.

V Craiovi so tudi včeraj poudarjali, da je oziroma, v katerem poteka pogajanja, korektno in prijateljsko. O teh pogajanjih piše ugodno tudi vse romunsko časopisje.

»Evenementul« poroča, da Bolgarija želi skleniti z Romunijo pakt o večnem prijateljstvu, pakt, ki bi bil podoben tistemu med Bolgarijo in Jugoslavijo. Tak pakt o večnem prijateljstvu med obema državama bi po zatrije-

vanju tega lista ustvaril veliko gospodarsko žilo med Donavo in Egejskim morjem.

Rim, 22. avg. m. Italijansko časopisje še vedno s precejšnjo pozornostjo zasleduje pogajanja med Romunijo in Bolgarijo ter Romunijo in Madžarsko. Glede rešitve vprašanja Dobrudže italijanski listi smatrajo, da to vprašanje stoji neposredno pred rešitvijo ter da se romunske čete že umikajo iz krajev, ki jih bo Romunija odstopila Bolgariji. Listi tudi menijo, da so bili pri pogajanjih v Turn-Severinu med Romunijo in Madžarsko doseženi takšni temelji, da lahko s precejšnjim optimizmom gledamo na nadaljni razvoj pogajanj.

Budimpešta, 22. avg. m. TCP: Iz dobro poučenih krogov je dopisnik agencije Transcontinental Press dobil obvestilo, da romunski protipredlogi niso tako konkretni, kakor pa madžarski. Kolikor se je moglo zvedeti, so pri tem posamezna vprašanja podana samo v gotovem vrstnem redu ter da so se zahtevala najprej pogajanja za rešitev vprašanja izmenjave prebivalstva. Prav tako je bilo rečeno, da se je Romunija pripravljena pogajati o odstopu gotovih pokrajin, tistih, ki bi jih njuno morala dati, če bi prišlo do izmenjave prebivalstva.

Bukarešta, 22. avg. m. Včeraj je prispel v Turn-Severin, kjer potekajo pogajanja med madžarsko in romunsko delegacijo, atašé nemškega zunanjega ministrstva Helmuth L. a. n. d., ki bo kot uradni opazovalec prisostvoval romunsko-madžarskim pogajanjem.

njega propagandnega ministra Duffa Cooperja poslanci tudi zelo kritizirajo, ker menijo, da je on kriv, če je angleška propaganda v Španiji popolnoma odpovedala. Prav hudo so včeraj poslanci v svojih govorih napadli tudi ministra Morrissona, ki je zagrešil to nerazumljivo dejanje, da so angleške petrolejske družbe v Perziji ves čas vojne prodajale petrolej Japonski.

Dasi je nerazpoloženje v parlamentu proti nekaterim članom vlade zelo veliko, se vendarle poudarja povsod, da je Churchill edini možni predsednik vlade v sedanjih časih. Kakor parlament, zaupa Churchill tudi ves narod.

Najbrž bo Churchill preosnoval svojo vlado še pred jesenskimi zasedanjem parlamenta. Zmerno bolj se govori, da bo Churchill povabil v vlado tudi Lloyda Georga.

Trockij je obdolžil Stalina, da je kriv njegove smrti

Mexico, 22. avgusta. o. »United Press« poroča: Zdravniki so se včeraj ves dan zamaš trudili, da bi rešili Trockijevo življenje. Trockijev morilec je prihajal že dalj časa na Trockijev dom, kjer se je izdajal za iskrenega in vdanega Trockijevega prijatelja. Predvčerajšnjim popoldne pa ga je v stanovanju tu prijatelj, ki je bil najet po Stalinovih zastopnikih, nenadno udaril s kladivom močno po glavi. To kladivo ni bilo običajno ročno kladivo, ampak je bilo podobno zidarskim sekirkam.

Ko je morilec Trockega prvič udaril po glavi, je imel Trocki še toliko moči, da je skočil proti vratom in jih skušal zapreti, da bi nato obračunal z napadalcem. Toda morilec je bil urnejši kot šestdesetletni Trocki, ki je morilec le neznatno ranil z revolverjskim strelom.

Včeraj je Trocki le redko prišel k zavesti, vendar pa je malo pred smrtjo izrekel besede: »Prepričan sem, da bom umrl, obdolžujem pa Stalina za ta umor, ker je Stalin potreboval moje smrt, ko pripravljala zadnji odločilni napad.«

Kmalu po Trockijevi smrti je Trockijev tajnik Hanson telefoniral v Chicago Cammonu, ki je glavni tajnik ameriške socialistične stranke. Sporočil mu je, da mu je Trocki rekel, da

ne bo preživel tega napada in da je Stalin končno izpolnil nalogo, ki jo je že tako dolgo smatral za svojo. Morilec je točno postopal po navodilih iz Moskve in zato dolži Trocki Stalina, da je on pravi in resnični organizator tega zločina.

Policija stalno zaslišuje morilca, prav tako pa je že v stiku z ameriško policijo, ki zaslišuje morilčevce ženo Silvijo Agalov, ki živi v New Yorku. Agalova je bila nameščena v Trockijevem tajnistvu, ko je Trocki živel v Parizu. Ze tedaj se je spoznala z morilecem Jacksonom. Policija v New Yorku je pri Agalovi zaplenila mnogo korespondence v angleškem, francoskem in ruskem jeziku. Vsa ta pisma sedaj policija hitro preučuje. Morilec Jackson se je po teh pisnih izdajal za častnikarja, včasih pa tudi za kemika. Pred kratkim sta Agalova in Jackson dobila ogromno vsoto denarja iz Moskve.

Mexico, City, 22. avg. Reuter: Pred smrtjo je imel Lev Trocki toliko moči, da je mogel izgovoriti še nekaj besed. Rekel je: »Sem žrtev političnega aetnata. Borite se dalje.«

New York, 22. avgusta. Reuter: Tajnik socialistične stranke James Canon je izjavil, da je že vse pripravljeno za prevoz trupla Leva Trockega v New York, da ga tam pokopljejo.

Chamberlain in Halifax bosta morala odstopiti

London, 22. avg. o. United Press poroča: Angleški parlament se sedaj pripravlja na odhod na počitnice, ki se bodo zaključile na jesen z začetkom novega jesenskega zasedanja angleškega parlamenta. Parlamentarni krogi obirno razpravljajo o položaju v angleški vladi in povsod se večinoma soglasno poudarja, da je zadnji Churchillov govor napravil zelo ugoden vtis.

Pač pa se zmerom bolj širi v parlamentu nezadovoljstvo proti nekaterim članom sedanje angleške vlade, zlasti pa so angleški parlamentarci nezadovoljni z navzočnostjo Chamberlaina in lorda Halifaxa v vladi. Chamberlaina angleško javno mnenje odkrito dolži, da je on kriv vsega zavlačevanja v angleškem oboroževanju, prav tako tudi on nosi odgovornost za angleške neuspehe na Finskem in Norveškem. Njegova navzočnost v vladi je zmerom bolj antipatična.

Prav tako narašča nerazpoloženje proti zunanemu ministru lordu Halifaxu, ki ga dolže, da je njegova krivda, če je sedaj Anglija v diplomatskem oziru popolnoma osamljena. Lordu Halifaxu se ni posrečilo pritegniti Egipta v vojno, prav tako pa tudi ni izbral vseh možnosti zavezniške pogodbe med Anglijo in Turčijo. Njegova krivda bi naj tudi bila, če se pogajanja med Anglijo in Ameriko ne morejo pospešiti. Halifax pa je po

Sovjetski demanti

Moskva, 22. avgusta. AA. Tass: V tujih listih, v poročilih ameriške agencije United Press, v angleškem listu »Sunday Dispatch« in v finskiem listu »Unsi Suomi« so se zadnje dni pojavile vesti o vojaških pogajanjih, ki naj bi se začela ali celo že vršila med SSSR, Turčijo in Grčijo za sklenitev zveze med temi državami. Tass je pooblaščen izjaviti, da so ti glasovi docela neutemeljeni in popolnoma izmišljeni.

Moskva, 22. avgusta. AA. Stefani: Uradno vračajo kot popolnoma neutemeljene in izmišljene vesti, razširjene v tujem tisku, da bi se Sovjetska Rusija in Grčija pogajale o sklenitvi vojaške zveze.

Ameriški parniki bodo v veliki nevarnosti odvažali otroke iz Anglije

Washington, 22. avgusta o. Ameriški parnik »America Legion« je sporočil, da je sedaj 400 milj zahodno od angleške obale. Parnik plove naprej proti angleški obali, kljub temu, da ni prejel obvestila od nemških oblasti, kje se nahajajo mimska polja. Ameriški parnik vozi iz Petsama ameriške begunce domov in se misli spotoma ustaviti v kakem angleškem pristanišču, da bi tam pobral zaostale ameriške begunce.

Parnik prihaja torej sedaj v nevarno območje ob obali. Včeraj pa je bil v ameriškem senatu sprejet predlog, da naj bi ameriški parniki odvažali begunce in otroke iz Anglije v Ameriko. Seveda bi morale vse vojskujoče se države zagotoviti, da parnikov ne bodo napadale in pa da bodo parniki varno pluli skozi mimska polja.

Berlin, 22. avgusta. o. United Press poroča: Poučeni nemški krogi izjavljajo, da je sprememba ameriškega nevtralnostnega zakona zelo važna. Po določitih ted sprememb bi naj bilo namreč ameriškim parnikom dovoljeno, da odidejo v Anglijo po begunce in otroke in jih prepeljejo na varno. Ta dodatek k ameriškemu nevtralnostnemu zakonu, ki je praktično zelo težko izvedljiv, ker

vojskujoče se države ne morejo poročkovati za varnost ameriških parnikov. V Berlinu menijo, da bodo nastopile težave pri plovbi teh ameriških parnikov, ker ni izključeno, da bo prišlo do nesreče. Plovba okoli Anglije je vsekakor prenevarna in parniki bodo v stalni nevarnosti. Nemška vlada ne more prevzeti odgovornosti za plovbo teh parnikov in za otroke, ki se bodo na teh parnikih vozili iz Anglije.

Za poravnavo spora med Grčijo in Italijo

Atene, 22. avg. m. TCP. Grški kralj Jurij II. je snoci sprejel ministrskega predsednika Metakasa v avdienco. Dobro obveščeni krogi zatrjujejo, da je bila avdiencia predsednika vlade pri kralju v zvezi v vprašanjem grško-italijanskih odnosov. Poudarjajo, da bodo izdani potrebni ukrepi, po katerih bo prenehala italijansko-grška napetost. Poleg tega se je ugotovilo, da so bile vojaške priprave v zvezi z premikanji na grško-turški meji.

Vesti 22. avgusta

Angleški državni podtajnik v zunanjem ministstvu Buttler je odgovoril v spodnji zbornici na neko vprašanje, da angleška vlada ničesar ne ve o tem, da bi italijanska vlada zahtevala od Grčije odstop otoka Krf.

Včeraj je bila v Moskvi važna konferenca vodilnih generalov rdeče vojske. Na konferenci so bili kar štirje maršali in Stalinov politični nadzornik rdeče vojske Melkis.

Bolivijški poslanik je včeraj predložil svoja poveljna pisma sv. očetu Piju XII. Ob tej priliki je sv. oče izjavil, da je mir, ki je najvišja dobrota, nemogoč izven predpisov, ki jih daje evangelij. Zato je treba delati predvsem v tej smeri, da bi se evangelijske resnice oživile.

Predsednik italijanske vlade je baje že izdal povelje za nove pokrete italijanske oborožene sile na Vzhodu. Cilj napada italijanskih čet bi bil sedaj Aden, prav tako pa bo italijansko vojno brodovje blokiralo z minami vsa angleška pristanišča v Sredozemskem morju.

Ogromna ležišča železne rude so našli na polotoku Kola v severni Sovjetski Rusiji tik ob finski meji. Sovjetska vlada je že izdala prve ukrepe o tem, kako bi se ta ležišča čim boljše izrabljala.

Sovjetska vlada je sedaj zahtevala od Turčije, da mora sovjetskemu vojnemu brodovju dovoliti prehod skozi Dardanele, in sicer v obeh smereh. To sovjetsko zahtevo je prinesel v Ankara turški veleposlanik v Moskvi Ali Hajdar Aktaj. Turška vlada sedaj te zahteve proučuje.

Francoska vlada je upokojila 150 generalov. Ta ukaz je izšel na podlagi določil o premirju med Francijo in njenima bivšima nasprotnicama.

Snočnje nemško vojno poročilo pravi, da so včeraj nemška izvidniška letala opravila uspešne napade na posamezne važne objekte v srednji in južni Angliji. Letala so zlasti napadala angleške tovarne orožja in letal.

Posamezna angleška letala so poskušala leteti nad Francijo in Nizozemsko. V noči od 20. na 21. avgust angleška letala niso bila nad Nemčijo.

Angleško letalsko ministrstvo je včeraj objavilo v radiu poročilo, ki pravi, da so angleška letala uničila 7 sovražnih letal. V nedeljo je protiletalsko topništvo setrelo 24 nemških bombnikov.

Včeraj je govoril v spodnji zbornici angleški letalski minister Sinclair in izjavil, da so izgube sovražnega letalstva treh vrst. V prvo vrsto spadajo letala, ki so bila zanesljivo sestreljena, v drugo vrsto tista letala, ki so bila najbrž uničena, v tretjo vrsto pa letala, ki so bila poškodovana. Sovražno letalo se smatra za uničeno tedaj, če je treščilo ob tla, ali pa je padlo v plamenih.

Včerajšnje italijansko vojno poročilo pravi, da se prihaja domače prebivalstvo v bivši angleški Somaliji trumoma poklanja novim gospodarjem v deželi.

Japonski tisk objavlja številne člarke o zvezi, ki jo je bila sklenjena med Kanado in USA. Japonski listi menijo, da ta sporazum dovolj jasno izpričuje vso slabost Anglije. Po mnenju japonskega tiska bodo Združene države prevzele upravo nad angleškim imperijem, če bi se angleška vlada morala preseliti v Kanado.

Maršal Petain je podal častnikarjem izjavo o bodoči Franciji. Rekel je, da bo nova Francija predvsem »oljedelka država. Francija pa bo ostala tudi demovina umetnosti, visoke kulture in znamenitosti. Vršila bo čast starim veličnim resnicam, ki so nekoč bile trdnja podlaga francoske omike.

Francoska vlada bo preosnovana in najbrž bo orislo do spremembe v zunanjem in vojnem ministertvu.

Današnje jutranje poročilo angleškega letalskega ministra pravi, da je bilo včeraj sestreljenih nad Anglijo 15 nemških bombnikov. Poročilo pravi, da so nemška letala poškodovala letališče v Yorkshiru.

Egiptpska vlada je včeraj imela sejo, po kateri je predsednik egiptpske vlade izjavil, da bo Egipt takoj napovedal Italiji vojno, če bi Italija napadla egiptpsko ozemlje.

Angleški listi pišejo, da so Angleži v mesecu juliju izgubili in potrošili za 5 milijonov funtov orožja in streliva.

Letalsko ministrstvo je danes zjutraj v Londonu objavilo, da so bili v noči le manjši letalski napadi na Anglijo. Nemška letala so napadla dve angleški mesti in skušala zadeti plinarne in vodne naprave. Letala so tudi napadla jugovzhodno Škotsko.

Francozi so se v Somaliji bojevali proti Italijanom

Milan, 22. avg. AA. Stefani: V zvezi s poskusom Anglije, da zvrže izgnano Somalije na pomoč francoskega sodelovanja, pravi »Corriere della Sera«, da gre tu za laž, češ da Francozi v Džibutiju niso imeli več kakor samo nekaj bataljonov Senegalecev, ti pa niso mogli vplivati na razmerje sil. Njihova naloga je bila samo braniti francosko Somalijo. Po drugi strani pa tudi ni res, da Francozi ne bi pomagali pri obrambi Somalije, saj je guverner z več častniki prekorinil mejo, da bi pomagal svojemu angleškemu tovarišu pri organizaciji odpora. S tem izdajalcem je v Somalijo prišlo tudi orožje in strelivo, kar pomeni pač očitno kršitev premirskih določil.

Budimpešta, 22. avg. Stefani: Snočnji listi podčrtavajo italijansko zmago v angleški Somaliji. Listi naglašajo, da so globoke simpatije madžarskega naroda na strani Italije že od tistega dne, ko je duce izrekel govor, s katerim je napovedal vstop Italije v vojno.

Budimpešta, 22. avg. Stefani: Listi komentirajo Churchillov govor in pišejo, da pripravljajo cinčni stari žongler nov napad na Evropo, ko činično trdi, da Anglija blokira Evropo zato, da bi izstradala celino. Toda časi se izpreminjajo in te Churchillove grožnje se nihče več ne boji. Ves svet zavrača Churchillove grožnje, ker ve, da so to norosti, ki morejo samo pospešiti konec Anglije.

Bolezen španskega primasa

Madrid, 22. avgusta. AA. Reuter: Iz zadnjega zdravniškega bulletina se vidi, da je zdravstveno stanje obolelega španskega kardinala-primasa Thomasa zelo nevarno. Kardinal ima raka. Potrpežljivost, s katero kardinal-primas prenaša bolezen, zbujajo občudovanje.

Upokojeni francoski generali

Cichy, 22. avgusta. m. Francoska vlada je upokojila 150 generalov in admiralov. Ta ukrep je vzbudil v francoski javnosti veliko presenečenje, ker bodo odpuščeni iz vojaške službe vsi generali in admiralji, ki so se udeleževali vojne proti Nemčiji. Med upokojenimi sta tudi generala Prioux in Blanchard in nekatere druge vplivnejše in znane visoke vojaške osebnosti.

O upokojitvi 150 generalov in admiralov je podal včeraj izjavo general Weygand. Med drugim je dejal, da se mora v skladu z določbami zakona o službenih letih gotovo število častnikov vrniti spet v civilne službe. Francoska vlada globoko obžaluje njihov odhod iz vojske ter vsem upokojenim častnikom izraža zahvalo za požrtvovalno delo tako v mirni dobi, kakor tudi za časa vojne.

Z učiteljskega vzgojniškega tečaja

Sola bodi zmerom življenska

Ljubljana, 22. avgusta.

Učiteljstvo, ki z zanimanjem in notranjim sodelovanjem sprejema ugotovitve naših priznanih pedagogov, daje v debatah izraza veliki pozornosti vprašanju plodne povezanosti šole z življenjem. Zaveda se, da bo le tedaj šolsko delo uspešno, ako bo upoštevalo razen psiholoških in mladinslovnih zahtev tudi potrebe in nujnosti stvarnih življenjskih prilik.

Sodobna šola skuša prenesti v učilnice pravo življenje. Nazori, ki so v učilnici poudarjali samo sprejemanje snovi, ki jo je učitelj nudil, so se umaknili potrebi, da mora tudi v učilnici in ravno tu učenec živeti občestveno življenje.

Tem stremeljenjem je dal obsežno znanstveno utemeljitev, kakor tudi prikaz razrednega delovnega občestva učitelj s Tezno pri Mariboru g. Miloš Ledinek.

Odločilnega pomena v tem delu je zopet učitelj. Poznavanje zakonitosti psihologije, mladinslovlja,

ustroja učne snovi na eni, in strokovnega okolja z vsemi silnicami, ki vodijo otrokovo rašo v to ali ono smer na drugi strani, mu je nujna osnova, ako hoče preko šolskega dela oblikovati tudi življenje. Če je v stari šoli moral učenec svoje domače življenje puščati pred razrednimi vrati in se po vstopu v razred spremeniti v mirnega učenca, se je s tem prepad med šolo in stvarnim življenjem le večal. Današnja šola želi imeti tudi v razredu učenca tako življenjskega, kakor je doma v svojem prirodno-razvojnem stanju.

Važna vzgojna naloga učiteljskega pa je, da je dober opazovalec učencev, da pravilno ocenjuje njihovo aktivnost in tako uporablja njegovo velenitev v razredno občestvo vedno ko in na pravi način. Ljubzen, ki ni izračen v besedah, ampak doživi v delovnih odnosih z učenci, pa mu ob vsem trudu pridobi notranje priznanje, v učencih pa potrjuje njegovo avtoriteto, ki mu omogoča ohraniti z njimi plodne odnose tudi še v pošolski dobi.

Celjski šahovski turnir

Celje, 22. avgusta.

Včeraj dopoldne so bile igrane prejšnje partije iz X. in iz prejšnjih kol. Marek se je v trdnjavi končnica z dvema, pozneje z enim kmetom manj proti Šmigovcu kmalu predal. Medana k nadaljevanju izgubljene končnice s Šiško ni bilo in je bil kontumaciran. — Mišura je po nekaj potezih predal izgubljeno partijo proti Mlinarju ter mu resignirano dejal: »Če bi Vi včeraj, ko sem žrtvoval figuro, odgovarjali na moj napad z najboljšimi potezi, bi jaz partijo dobil v 8. potezah. Ker ste pa igrali elabo, sem partijo zavozil! — Jerman je dobil v današnjem nadaljevanju proti Majstoroviču osamljenega nasprotnikovega kmeta, kasneje še kvaliteto in igro dobil. — V partiji Berner-Sorli sta si igralca zamenjala nekaj figur. Berner je še naprej držal napetost na daminem krilu, Sorli pa je nato izvedel protisunec. Igra je bila ponovno prekinjena v nekoliko boljši poziciji za Sorlija.

Snočni igre so bile zelo umirjene in ni bilo nobenih posebnih kombinacij.

Mlinar : Medan. Medan se je branil v damskem gambitu z Ragozinovo varianto. Po izmenjavi figur sta se igralca že po petnajsti potezi sporazumela na remis.

Sorli : Jerman. Srečanje favoritov je vzbudilo veliko pozornost med gledalci, vendar se je proti pričakovanju borba po sedemnajstih potezah končala neodločeno.

Majstorovič : Mišura. Mišura je v zmajevi varianti siciljanske obrambe dobil slabega kmeta e7, pa ga je moral pozneje vrniti. Majstorovič je zamenjal svojo kraljico za dve trdnjavi, toda pri nadaljevanju je spregledal trdnjavo in se je moral vdati.

Pavlovič : Grašer. V damskem gambitu Pavlovič ni roširal, temveč je začel takoj z ostrim napadom na kraljevem krilu. Pobiral je kmeta za kmetom in Grašer se je moral v 44 potezi vdati.

Gottlieb : Drašič. Igrala sta francoski začetek. Gottlieb je dobil kmeta in spravi Drašiča v matno mrežo. Drašič se je takoj nato vdal.

Savič : Šmigovec. Slednji je v 16 potezi ponudil nasprotniku skakača, katerega pa Savič ni hotel sprejeti, temveč je vzel le kmeta. Šmigovec je moral zamenjati dami in igra se je kmalu nato končala neodločeno.

Popovič : Berner. Berner se je branil v damskem gambitu z Niemcevičovo obrambo. Sredi igre je Popovič začel z ostrim napadom na kraljevem krilu in s svojimi kmeti nasprotnega kralja popolnoma blokiral, pozneje pa je začel v časovno stisko in po nepotrebnem iz-

Drobne novice iz Celja

Snoči sta zagorela na Starem gradu in Amškem vrhu dva ognja, v zrak pa so švigale rakete. Celjani so se začudeno spraševali, kaj to pomeni. Mislili so, da so prišli na celjski grad živahni izletniki ali pa navdušeni oboževalci starih celjskih grofov, ki so hoteli svoje navdušenje poudariti tudi s kresom in raketaми. Šele tedaj, ko so se po mestu razširili letaki s pobožno željo, naj bi ljuba sreča dala v teh težkih časih krmilo države v roke voditelju jugoslovanskega »Zbora« Dimitriju Ljotiću, je postalo jasno, da se je spet prebudila neznanstvena skupnica oboževalcev smedrevskega »vodje«.

Nevarnost povodnj. Zaradi nenehnega deževja je zelo narasla Savinja s svojimi pritoki. Reka je prestopila bregove in je na več krajih preplavila travnike in njive. Največja škoda je nastala zaradi tega, ker hmeljarji ne morejo obratiti hmelja, ker so hmeljski nasadi v vodi. Če bo še deževje trajalo naprej, bo škoda velika, največ pa bodo trpeli hmeljarji, ker bo hmelj porjavel.

gubil. Tako se je izredna sreča spet nasmešnila mlademu Bernerju, ki je bil že tik pred porazom.

Zuk : Šubarič. Tudi Zuku je bila sreča naklonjena, prišel je v boljšo pozicijo in ima ob prekinitvi vse nade na zmago.

Šiška : Marek. V francoski partiji je Šiška takoj začel z napadi. Polagoma je razgalil nasprotnega kralja in dobil kvaliteto ter kmeta in ima ob prekinitvi popolnoma dobljeno partijo.

Stanje po 11. kolu: Berner 8 (1), Jerman 8, Sorli, Šubarič 7½ (1), Šiška 7 (1), Šmigovec, Gottlieb 6 (1), Mlinar, Drašič 5½, Mišura, Pavlovič 5, Savič 4½ (1), Marek 4 (2), Majstorovič 4 (1), Popovič 4, Medan 3½, Grašer 1½, Zuk ½ (2).

Murska Sobota

Študijski tečaj slovenskega katoliškega akademikega društva »Zavednost« v Lendavi. Pretekli ponedeljek se je začel v Lendavi tridenstni študijski tečaj. Tečaj je organiziral prekmursko akademsko društvo »Zavednost« in je imel čisto prekmursko obeležje, kjer so obravnavali prav važna vprašanja. Prvi dan so predavali: prof. Šoštar »Kakšen mora biti katoličan v praktičnem življenju«, o agrarni reformi v Prekmurju je govoril duhovni in banski svetnik g. Klekel, o elektrifikaciji Prekmurja je predaval ravnatelj gimnazije inž. Zobeč, kot zaključno predavanje za prvi dan je sledilo predavanje dekana Jerič »Zadrugištvo v Prekmurju«. Drugi dan je g. Halas obravnaval vprašanje prekmurske družine, g. dekan Jerič je govoril o nacionalnem problemu v Prekmurju, g. Casar o križajočih interesih političnih strank v Prekmurju, g. Camlin je podal sliko o tisku, knjižnicah, časopisih, revijah in knjigah. Tretji dan je spregovoril prof. Novak o naših velikeh širih svetla, za njim je g. Vratuš razpravljajal o literarnem delu Miška Kranjca. Popoldne je bil občni zbor društva »Zavednost«. Tečaja se je udeležilo okrog 50 katoliških akademikov in starešin. Po vsakem predavanju se je razvil živahen razgovor.

Petajniški most izročen prometu. Pred kratkim so bila glavna dela pri petajnskem mostu dovršena in je bil prejšnji teden izročen prometu. Na preloženih cestah nekaj delavcev dovršuje manjša dela. Ko bodo vsa dela popolnoma dovršena, bodo mosti blagoslovili in slavnostno odprli. Most in preložena cesta je stala 6 milijonov dinarjev. Most je ogromnega gospodarskega pomena in zelo važna prometna zveza Prekmurja z ostalim slovenskim zaledjem. Brod, ki je toliko časa zvesto služil prometu čez Muro, je zdaj na levi strani obale Mure in čaka nadaljnje usode.

Iz Legije koroških borcev

Glavni odbor Legije koroških borcev v Ljubljani poziva vse svoje člane, ki še niso vložili prijave za podelitev spominke kolazne na borbe za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije, da to storo brez odlašanja, na vsak način pa do 15. septembra, ker bi po tem roku prijave ne mogli pravočasno dostaviti komisiji za podelitev kolazov. Ponovno opozarjamo, da morajo biti prijave točno poplunjene in opremljene s potrebnimi dokazili, to je prepisi vojaških listin iz tedanje dobe, če je iz njih razvidna doba, prebita na bojišču, na vsak način pa po zapisi dveh bivših soborcev ali neposrednih poveljnikov.

Članstvo, organizirano v krajevnih organizacijah, prejme točna navodila pri svojih društvenih upravah. Vse doslej vložene prijave so vzete v postopek. Precej prijavljenih je bilo upoštevanih pri ukazih dne 28. junija, ostali pa bodo odlikovani z ukazom dne 6. septembra in 1. decembra.

Ljubljana od včeraj do danes

Ljubljana, 22. avgusta.

Lije in lije, kakor iz škafe. Kmetje so se sprva veselili lege vremena pred Velikim šmarnom in se nekaj dni po tem prazniku. Računali so, da bodo lepo rastočo otavo srečno spravili pod streho in da bodo imeli mnogo boljše otavo kot pa seno. Starejši gospodarji pa so slutili, da se bo vreme naglo spremenilo. Pesimisti v vremenskih zadevah celo napovedujejo hude deževne dni. Živilski trg je bil danes skoraj prazen. Gospodinj so hitele nakupovati najpotrebnejše stvari. Itak je danes brezmesni dan.

Dopoldne neprestano dežuje in kako? Po ulicah je mrtvo. Vse beži in se skriva pred ploho, ki je ceste in ulice prav temeljito oprala. Po nekaterih ulicah kanali že več ne morejo požirati vode.

Iz policijske kronike

Uzmoviči so sedaj s polno paro zaposleni pri tatvinskih koles. Ni dneva, da ne bi kak kolesar prišel na policijo in tam milo potožil, da mu je bilo kolo ukraden. Tatovi so postali glede koles prav izbirčni. Stare ropotije sploh ne marajo. Pobirajo le nova moderna kolesa.

Z dvorišča Nabavljalne zadruge na Masarykovi cesti je nekdo brez dovoljenja Jožetu Vidmarju odpeljal kolo »Triumph«, modro pleskano, vredno 1700 din. — Drugi kolesarski tat je prišel v vežo znamenite gostilne pri »Belem konjčku« na Ambroževem trgu in si je prilastil moško kolo, črnopleskano, znamke »Adler«, vredno 600 din. Bilo je last Cirila Svetka.

Kopalniške srake se niso ugnane. Stikajo po raznih kopalnicah in tudi na prostem. Gospod Rajko Dobrova in gospodična Pavla Vrankarjeva sta se v nedeljo kopala in sončila v kopalnici »Ilirije«. Sraka, ki se je skrivaj splazila v njiju kabini, je jima pobrala vse mogoče stvari, tako čevlje, hlače, nogavice in denar. Oba kopalca sta oskodbena za 1500 din. Sumijo, da je to tatvino izvršil neki 30 do 35 let star mož, visoke in suhe postave, ki ima na levi roki tetovirane razne lepe figure.

Velik vlom je bil izvršen v mesnico in gostilno J. Jesihovo na lgu. Tat mu je odnesel 2300 din gotovine.

Pri kopanju na Savi okraden. G. Davorin Burja se je nedavno kopal na levem bregu Save pri Črnučah. Neznat tat mu je izmaknil iz hlačenega žepa zapleteno uro znamke »Kronometers«, vredno 500 din in cigaretno dozo, vredno 20 din.

V gostilno ne bo smel zahajati Lojze Mikšič, 29letni delavec, doma iz Malega Lačeva. Ljubljansko okrajno sodišče mu je, ker je v vinjenosti nasilen, prepovedalo za 6 mesecev obisk gostilne. Vsi ljubljanski gostilničarji, dobro pazite! Kdor da njemu pijačo, bo strogo kaznovan.

Tatvina raznih fotoaparatorov na Vrhniki

Vrhnikiški orožniki so sporočili ljubljanski policijski upravi, da je bilo ponoči 16. t. m. vlomljeno v izložbeno okno trgovine Mihaela Maurija na Vrhniki. Vlomilec je odnesel 6 raznih fotoaparatorov v vrednosti 5900 din. Druge cenejše aparate je vlomilec pustil na miru in se jih ni niti dotaknil.

Vlom v luščilnico riža

Luščilnica riža, družba z omejeno zavezo, ki je bila ustanovljena 1. aprila 1930, ima svoje pisarne in obrat v Linhartovi ulici št. 35, skoraj na Ljubljanskem polju, bolj na samotni.

Ponoči so neznan vlomilec vdrl v pisarno. In zjutraj so opazili v pisarni velik nered. Jasno je bilo, da so skušali vlomilec odnesti kake večje stvari, ki bi jih lahko spravili v denar in so v glavnem skušali osredotočiti svoj posel na blagajni, da bi tam izvožali večji plen. Ni se jim posrečilo. Zato so se spravili na pisalne stroje in pisarniški material.

Vlomilci so odnesli 3 pisalne stroje, in sicer znamke: »Adler«, »Continental« in »Ideal«. Vsi pisalni stroji so vredni do 12.000 din. Tovarniška številka pisalnega stroja »Ideal« je 822.902.

Pred nakupom teh ukradenih strojev svarimo! Takoj zjutraj je bil kriminalni oddelek obveščen o tem vladu. Detektivki so kmalu odšli na kraj vlomila, da so ugotovili dejanski stan, posebno tudi, da-li so kje vlomilci pustili kake značilne sledove in prstne odtise.

Žalosten dogodek na Kodeljevem

Ni bila to kaka javna, ob belem dnevu se razvijajoča nogometna borba med Kodeljevem in Mostami. Borba se je na drugačen način razvnela v temni noči. Od nedelje na ponedeljek tam v ulici Ob Ljubljani. Bojevitost obeh taborov se je začela v neki gostilni. Pozneje se je bojišče

preneslo na omenjeno ulico. Takole 20 letni fant je bežal pred dvema zasledovalcema, od katerih je imel eden v roki odprt nož, drugi pa dolg kol. Zasledovanec je bežal že ves upehan. Ko je videl da sta mu zasledovalca še kakih 8 korakov za petami, je hitro s kupa pograbil granitno kocko in jo vrgel proti napadalcema. Zadel je samskega delavca Ferdinanda Verščaj, doma iz Črnomlja naravnost v trebuh. Verščaj se je zgrudil neza vreden na tla. Drugi zasledovalec Zelezničar pa je s kolom v rokah še naprej preganjal ključavničarskega pomočnika Konrada, ne da bi se brigal za svojega tovariša. Konrad je k sreči nato utekel v klet Mladinskega doma in se tam skrnil pred besnim preganjalcem. Dolgo časa je tam zdel. Pozneje se je po ovinkih vrnil v Moste na svoje stanovanje.

Verščaj so ljudje kmalu ponoči prenesli na dom. Tu je začel tožiti o hudih bolečinah. Poklican je bil zdravnik, ki je odredil, da je bil Verščaj prepeljan v bolnišnico na kirurški oddelek. Poškodbe so hudega značaja. Baje ima tudi pretresene možgane. Policija je v terek zvečer aretirala Franceta Konrada. Včeraj je bil na glavni policiji Konrad zaslišan. Priznal je dejanje, natančno je opisal, kako je bil zasledovan in v skrapi sili in nevarnosti je pograbil za granitno kocko ter jo vrgel proti napadalcema. Konrad se je zagovarjal pred policijo s silobranom. Danes je bil izročen okrožnemu sodišču.

K temu žalostnemu dogodku ni potreben dolg komentar. Res obžalovanja vreden nočni incident skoraj sredi kulturne Ljubljane! Junaki-pretepači so v Ljubljani redki.

K temu poročilu smo prejeli stvarna pojasnila, ki jih rade volje objavljamo: Poštenji možščanski fantje in marljivi Kodeljevčani si nikakor ne nasprotujejo in se nikdar med seboj ne prepirajo. V nedeljo ponoči je prišlo pač do obračunavanja med dvema skupinama ponočnjakov, ki sta popivali v neki gostilni in se je prepil prenesel potem na ulico. Kodeljevski fantje obžalujejo ta dogodek, kakor ga sploh vsa poštena javnost. Obžalujejo ga tudi Moščani.

Kdo je večji prijatelj boljševika

Ljubljana, 22. avgusta.

Nacionalno »Jutro« pozorno spremlja vse priprave raznih ljubljanskih levičarjev, ki tekmujejo med seboj, kako bi se povezali v razna filokomunistična društva in zveze. Tako je pred dnevi »Jutro« objavilo, da je upravna oblast že zavrnila predložena pravila »Društva prijateljev Sovjetske zveze v Ljubljani«. Pripravljalni odbor tega društva pa je hitro obvestil »Prijateljsko« »Jutro«, da še ni prejel obvestila, da so njegova pravila že zavrnjena.

Ta »Jutrova« skrb za člane pripravljanih odborov je značilna. Med člani pripravljalnega odbora še neobveščenega društva je več vodilnih članov ljubljanske masonerije, ki delajo na ljubljanski univerzi, na srednjih šolah in drugod. Ker so lože same »nehale« s svojim delom, bodo seveda v filokomunističnih društvih lahko nadaljevali s svojim preiskušanim delom.

Metlika

Romarski shod pri Treh farah bo v nedeljo 25. avgusta, kjer bo tudi običajno cerkveno žegnaje. Vabimo vernike od blizu in daleč, da ta dan poromajo k Materi božji sedem žalostni. Sv. maše bodo ob 6, 8, 9, 10. Železniške zveze so ugodne. Prosimo Mater božjo za ljubi mir.

Ze črček prepeva po vinskih gorah, znak, da je začelo grozde mehati. Včasih je bilo grozde ta čas že precej zrelo, letos pa je zrela le tu pa tam kakšna jagoda. Vinska kupčija je postala zelo živahna zadnje dni. Tovorni avtomobili vsak dan odvažajo vino, kateremu je cena zrastle že na 5 din licher. V kratkem bodo naše zidanice prazne. Prav je tako!

Zelo presenečeni so bili fantje v Vidoški gori. Ponoči so prišli trije možki pred vinski hram po sest. Kobeta iz Zelebeja in začeli razbijati vrata. Tedaj pa je bil neki posestnik na preži na jabezba, ki mu je zahajal v koruzo. Ko je čul razbijanje, je ustrelil v smer proti vratom, nakar so se tatovi razbežali in pustili več vlomilkega orožja na mestu. Najbrže so dobili tudi kako svinčeno zrno.

Posebno uredbo glede pouka tujih jezikov na hrvaških šolah je predpisal za hrvaška banovina ban dr. Šubarič. Po tej uredbi bodo z letošnjim šolskim letom začeli v klasičnih gimnazijah poučevati nemščino že v prvem razredu, italijanščino pa v petem razredu. V realnih gimnazijah bodo od 1. 2. in 3. razreda poučevali nemščino, od tretjega razreda dalje pa še italijanščino ali francoščino ali pa angleščino. Na učiteljskih se bodo učenci učili nemščine ali italijanščine, na meščanskih šolah pa od prvega razreda dalje nemščino ali italijanščino.

ZGREŠENI STREL

Na njegovih stisnjenih ustnih je spet zaigral smeh. »Saj nisem niti rekel, da sem hotel kaj vzeti iz predala, ali ne?« je zamrmral. »Vesaj tistih ne, ki jih vi zahtevate. Vprašajte me kaj drugega, gospod nadzornik.« Njegove oči so se ponovno zaprle. »To nima nobenega smisla, je rekel zdravnik. On hoče, kakor vidite, govoriti. Dal mu bom injekcijo. Dal mu bom injekcijo. Ko se bo nekoliko nasel, da morebiti mogel kaj več povedati. Sicer pa pa ima popolnoma prav.«

»V čem?« »Z njim ne bo dosti več, največ nekaj ur, je rekel zdravnik in potegnil iglo za injekcijo iz svoje torbice.«

Slad je pustil zdravnika z bolnikom in odšel h Clinetonu. Ta je listal po svoji beležnici in bral razne izpovedi.

»Ali ste vse preiskali, Clineton? Tudi ženske?«

»Vse, gospod šef. Nihče nima samokresa.«

»To sem tudi pričakoval. Ta je prav tako dobro skrit, kakor nožnica in ključ od predala, kar lahko storimo, je to, da premečemo vso hišo od kleti do strehe.

Razdelila si to delo s Calamom. Kje pa je ta mož?«

»Bojuje se z Ruvani.«

»Ali veste, kje je Peel? Recite mu, da bi rad, da bi mi prinesel vsa vabila, ki so jih gostje izročili pri svojem prihodu.«

»Ga bom pripeljal. Zaprl se je v svojo sobo.«

Čez dve minuti se je pojavil Clineton s Peplom, ki je bil videti ves obupan.

»Kaj se bo vse zgodilo v tej hiši, gospod?« je zastokal ves iz sebe.

Slad se je pikro smehljajal.

»Edino, kar se še lahko zgodi, je to, da nekdo požene vso hišo v zrak.«

Peel je začel drgetati.

»Ali ematrate zares za verjetno, dočepod, da bi mogel kdo...«

»V tej hiši je vse mogoče, Peel. Če bo šlo tako naprej, nas ne bo dosti ostalo pri življenju.«

»Ali se vam ne zdi, da v tej hiši divja duh nekega norca?«

Peel je očitno začel postavljati svoje teorije.

»To me ne bi posebno presenetilo, vam rečem. Toda sedaj me zanimajo v

prvi vrsti pozivnice, ki ste jih jemali pri prihodu vaših gostov. Koliko jih je?«

Peel je ponudil Sladu kupček belih kart.

»Ne vem, gospod. Nisem jih preštel. Od vsakega sem vzel karto in sem ga pustil le na podlagi te pozivnice noter.«

Večina gostov je odšla v skupno sobo, samo nekaj jih je zahtevalo, naj jih odpeljem v toaletto, da si umijejo roke.«

Slad je pregledal pozivnice drugo za drugo, prebral imena in nenadoma obstal vidno presenečen.

»Dajte mi seznam obiskovalcev, Clineton!«

Ta je obrnil eno stran v svoji beležnici in jo podal svojemu šefu. Slad je pogledal seznam in nato ponovno pogledal neko pozivnico.

»Clineton, v vašem seznamu ni nekega gospoda Percy Ruvana.«

»Clineton se je namrdnil.

»To pomeni, da ga tukaj ni, je rekel v svojo brambo.«

»Nekdo, ki se naziva Percy Ruvan, se je vtihotapil v tole pozivnico... Pozivnica je videti prava.«

Clineton in Peel sta presenečena gledala pozivnico v Sladovi roki. Besedilo in oblika pozivnice sta popolnoma odgovarjala drugim pozivnicam in ime — gospod Percy Ruvan — je bilo napisano z isto roko in z istim črnilom.

»Kdo je pisal pozivnice, Peel?«

»Gospod Bandillo, ali... to mora biti pomota...«

»Pokličite tajnika, Clineton!«

Nadzornik je ponovno pogledal vse pozivnice. Ni bilo dvoma, da je bila ena pozivnica popolnoma enaka drugim, izpolnjena na ime Percy Ruvana.

»Ali se spominjate, kdo vam je dal to pozivnico, Peel?«

»Ne spominjam se, gospod...«

»Ali morebiti veste, če ste ga odpeljali takoj v sobo, ali pa je bil to eden tistih, ki so si želeli umiti roke?«

Sluga je odkimal z glavjo.

»Zalibog, ne vem. Gostov si nisem preveč ogledoval. Imeli so svoje pozivnice in to mi je zadostovalo.«

Slad je šel iz sobe in velel policaju, ki je stal na hodniku:

»Naj Calam pripelje Jima Ruvana s seboj.«

Jim je bil pojavil istočasno kakor Clineton z Bandillom. Clineton je stopil pred vrata.

»Moram vas oba nekaj vprašati, je začel detektiv. Najprej vas, Bandillo. Vi ste pisali pozivnice za snočno večerjo, ali ne?«

»Da, je odgovoril rezervirano tajnik. Očitno je hotel najprej zadeti, kaj bi detektiv od njega rad izvedel.«

»Koliko takih pozivnic ste napisali?«

»Tega ne morem na pamet povedati. Jaz sem samo pisoval imena povabljenih po predloženem seznamu.«

»Aha! In kdo vam je dal ta seznam?«

»Gospod Staridge.«

»Kje je sedaj tisti seznam?«

»Vrnil sem mu ga.«

»Ali je izrečno zahteval, da mu vrnete seznam?«

»Da. Rekel mi je, da mora na podlagi tega spisa izvršiti izplačilo določenih deležev dedičem.«

»Imate morda prepis seznama?«

»Ne, zakaj bi ga neki prepisal?«

Slad se je obrnil k Jimu, ki je z levico skušal gladiti svoje lase.

»Vsi vaši so tukaj, Jim, vsi bratje in vse sestre, ali ne?«

»Da, gospod. Vsi naši, pa dvojčka in Sally. Mi smo tukaj vsi.«

»Ali ste moruebiti imeli brata po imenu Percy?«

»Percy?« Jim ga je začudeno pogledal in se pogladil po bradi. »Naša mati je imela še enega otroka, toda tisti je umrl takoj po rojstvu.«

Od tu in tam

Svečana seja vlade za obletnico srbskohrvatskega sporazuma bo v nedeljo v Zagrebu in sicer v banskih dvorih. Seje se bodo udeležili prav vsi ministri, nakar bodo objavljene vse uredbe, ki so bile napovedane. V zvezi z nedeljsko zagrebško vladno sejo so se v Belgradu zbrali že skoro vsi ministri in imeli zadnje posvete o vprašanih, katera bodo naj zagrebški seji obravnavali. Hrvatski ban dr. Subašić, ki se je mudil na počitnicah v Rogoški Slatini, pa se je vrnil že v Zagreb.

Del hrvatskega časopisja še vedno ni izgubil nade na sedanje v hrvatski sabor. Časopisje sicer priznava, da veljavni čas ni prav nič primeren za tako politično dejanje, vendar pa ne izključuje možnosti, da se nebo zvedri in da bo tedaj hrvatsko politično vodstvo ob prvi priložnosti izvedlo volitve v sabor, s čimer naj bi dobila hrvatska banovina tisti temelji, ki ji bo zajamčil redno delo. Obenem poudarja časopisje, da dogodki po sklenjenem sporazumu dokazujejo, da je bil vodja hrvatskega naroda dr. Vladko Maček moder človek, ker je podpisal sporazum in s tem utrdil temelje naših držav.

Pravosodni minister dr. Lazar Marković se je delj časa mudil v Hervegovini in Bosni in je imel več sestankov s svojimi političnimi prijatelji. Minister je povedal namere vlade glede preosnovanja našega gospodarskega in socialnega življenja in poudaril, da bo naše gospodarstvo postalo po vsej Evropi in red v državah, na katere je naša država navezana po svojem izvozu in uvozu. Končno je dr. Marković poudaril v izjavi časnika, da je ljudstvo v Hercegovini zadovoljno s sporazumom in da se povsod čutijo blagodejne posledice novega političnega reda, katerega pa tudi nove uredbe in preosnove ne bodo v bistvu nič spremenile. Podobno kakor minister dr. Marković poudarjajo tudi zagrebški časopisi, ki po pojasnitvi merodajne strani zagotavljajo, da bo ostal sedanjí politični red, oziroma načela, po katerih se je in se še urejela naša država, nespremenjena.

Podpredsednik vlade dr. Maček je pred dvema dnevnoma odšel v sovjetsko poslanstvo in obiskal poslanika Plotnikova. S tem je dr. Maček vrnil obisk, katerega je pri njem naredil kmalu po svojem prihodu v Belgrad sovjetski poslanik Plotnikov.

Odlok prosvetnega ministra dr. Korošca, po katerem se stara srbska gimnazija v Sremskih Karlovcih spremeni spet v klasično gimnazijo, je naletel v vsej srbski kulturni javnosti na lep sprejem. Večina starejše srbske inteligence se je bila solala v gimnaziji v Sremskih Karlovcih, zlasti pa Srbi iz krajev, ki so bili poprej pod Avstroogrsko. Bivši dijak srbske gimnazije pravijo, da je bilo doslej v naši državi med 93 gimnazijami le 6 državnih klasičnih gimnazij, ker je bilo odločeno premalo. Iz realnih gimnazij je prihajal material, ki ni bil več kos klasičnim jezikom, kar se je posebno poznalo pri naraščanju na univerzah, kajti maturanti iz realnih gimnazij niso mogli obvladovati predmetov, pri katerih je nujno in neizogibno potrebno znanje klasičnih jezikov.

Sadna letina je letos v vsej naši državi odpovala. Ne samo, da bo letos sadja mnogo manj, temveč je tudi po kakovosti dosti slabše. Tako računajo strokovnjaki, da bodo pridelali letos v naši državi le okrog 15.000 vagonov sliv, medtem ko jih je bilo lani za 80.000 vagonov. Nenavadno deževne vreme in hlad sta povzročila slabo zoreje, obenem pa so se sadja lotile številne bolezni. Podobno kakor s slivami bo tudi z jabolki. Računajo, da bo letos najmanj za polovico manj pridelka kakor lani. Z ostalim sadjem ni nič boljše. Četudi naša država nima dosti sadja za izvoz, pa ima vendar velike težave na tujih tržiščih, kajti v nekaterih evropskih državah je sadje obilno obrodilo in so zaradi tega na tistih tržiščih, kamor je naša država ponavadi prodajala svoje sadje, padle cene. Tako bodo sadjarji povrh slabega pridelka naredili tudi zaradi nizkih cen slabše kupče.

Nerazumljivo velikanski hrup so zagnali nekateri hrvatski časopisi o prepovedanem zborovanju »Gospodarske sloge« za Slovenijo, ki bi imelo bnti v nedeljo v Ljubotomu. Oblast je zborovanje prepovedala, vendar so Pavle Horvat in njegovi navzlic temu imeli zborovanje. Zagrebško časopisje se hucuje, češ da pomeni to teror. Videti je, da zagrebško časopisje prav nič ne mara za ugotovitev slovenskega časopisja vseh barv, ki je soglasno ugotovilo, da je »voditelj hrvatskih gibanj v Sloveniji« Pavle Horvat tak političen pojav, katerega so se otresle že vse stranke, sedaj pa je dobil nezasluzeno zaščito v hrvatskem časopisju, ki je zmerom doma ločevalo plešve od zrna in zamerjal drugim, če so sprejeli pod svojo streho begunce iz drugih političnih tabarov. Ko se ta pojav pojavlja pri njih, pa zaganjajo kril in vik, ker nečijo vedeti, da se je med agitatorje za »Gospodarsko slogu« v Sloveniji zahtelo tudi več notoričnih komunistov in nekdanjih udeležencev orjunaškega klanja v Trbovljah ter podobnih »vetrogončičev«, ki bi radi dobili zakonito obliko za svoje zagaganje in protislovensko delovanje. Mislimo, da bo branilce raznih Horvatov in njegovih prijateljev še glava bolela, ko bodo morali po trpkem spoznanju trho vejo tako imenovane slovenske »Gospodarske sloge« odžagati, če ne bodo hoteli, da se bo okužilo cejo drvo.

Nerazumljivo velikanski hrup so zagnali nekateri hrvatski časopisi o prepovedanem zborovanju »Gospodarske sloge« za Slovenijo, ki bi imelo bnti v nedeljo v Ljubotomu. Oblast je zborovanje prepovedala, vendar so Pavle Horvat in njegovi navzlic temu imeli zborovanje. Zagrebško časopisje se hucuje, češ da pomeni to teror. Videti je, da zagrebško časopisje prav nič ne mara za ugotovitev slovenskega časopisja vseh barv, ki je soglasno ugotovilo, da je »voditelj hrvatskih gibanj v Sloveniji« Pavle Horvat tak političen pojav, katerega so se otresle že vse stranke, sedaj pa je dobil nezasluzeno zaščito v hrvatskem časopisju, ki je zmerom doma ločevalo plešve od zrna in zamerjal drugim, če so sprejeli pod svojo streho begunce iz drugih političnih tabarov. Ko se ta pojav pojavlja pri njih, pa zaganjajo kril in vik, ker nečijo vedeti, da se je med agitatorje za »Gospodarsko slogu« v Sloveniji zahtelo tudi več notoričnih komunistov in nekdanjih udeležencev orjunaškega klanja v Trbovljah ter podobnih »vetrogončičev«, ki bi radi dobili zakonito obliko za svoje zagaganje in protislovensko delovanje. Mislimo, da bo branilce raznih Horvatov in njegovih prijateljev še glava bolela, ko bodo morali po trpkem spoznanju trho vejo tako imenovane slovenske »Gospodarske sloge« odžagati, če ne bodo hoteli, da se bo okužilo cejo drvo.

Nerazumljivo velikanski hrup so zagnali nekateri hrvatski časopisi o prepovedanem zborovanju »Gospodarske sloge« za Slovenijo, ki bi imelo bnti v nedeljo v Ljubotomu. Oblast je zborovanje prepovedala, vendar so Pavle Horvat in njegovi navzlic temu imeli zborovanje. Zagrebško časopisje se hucuje, češ da pomeni to teror. Videti je, da zagrebško časopisje prav nič ne mara za ugotovitev slovenskega časopisja vseh barv, ki je soglasno ugotovilo, da je »voditelj hrvatskih gibanj v Sloveniji« Pavle Horvat tak političen pojav, katerega so se otresle že vse stranke, sedaj pa je dobil nezasluzeno zaščito v hrvatskem časopisju, ki je zmerom doma ločevalo plešve od zrna in zamerjal drugim, če so sprejeli pod svojo streho begunce iz drugih političnih tabarov. Ko se ta pojav pojavlja pri njih, pa zaganjajo kril in vik, ker nečijo vedeti, da se je med agitatorje za »Gospodarsko slogu« v Sloveniji zahtelo tudi več notoričnih komunistov in nekdanjih udeležencev orjunaškega klanja v Trbovljah ter podobnih »vetrogončičev«, ki bi radi dobili zakonito obliko za svoje zagaganje in protislovensko delovanje. Mislimo, da bo branilce raznih Horvatov in njegovih prijateljev še glava bolela, ko bodo morali po trpkem spoznanju trho vejo tako imenovane slovenske »Gospodarske sloge« odžagati, če ne bodo hoteli, da se bo okužilo cejo drvo.

Nerazumljivo velikanski hrup so zagnali nekateri hrvatski časopisi o prepovedanem zborovanju »Gospodarske sloge« za Slovenijo, ki bi imelo bnti v nedeljo v Ljubotomu. Oblast je zborovanje prepovedala, vendar so Pavle Horvat in njegovi navzlic temu imeli zborovanje. Zagrebško časopisje se hucuje, češ da pomeni to teror. Videti je, da zagrebško časopisje prav nič ne mara za ugotovitev slovenskega časopisja vseh barv, ki je soglasno ugotovilo, da je »voditelj hrvatskih gibanj v Sloveniji« Pavle Horvat tak političen pojav, katerega so se otresle že vse stranke, sedaj pa je dobil nezasluzeno zaščito v hrvatskem časopisju, ki je zmerom doma ločevalo plešve od zrna in zamerjal drugim, če so sprejeli pod svojo streho begunce iz drugih političnih tabarov. Ko se ta pojav pojavlja pri njih, pa zaganjajo kril in vik, ker nečijo vedeti, da se je med agitatorje za »Gospodarsko slogu« v Sloveniji zahtelo tudi več notoričnih komunistov in nekdanjih udeležencev orjunaškega klanja v Trbovljah ter podobnih »vetrogončičev«, ki bi radi dobili zakonito obliko za svoje zagaganje in protislovensko delovanje. Mislimo, da bo branilce raznih Horvatov in njegovih prijateljev še glava bolela, ko bodo morali po trpkem spoznanju trho vejo tako imenovane slovenske »Gospodarske sloge« odžagati, če ne bodo hoteli, da se bo okužilo cejo drvo.

Avgust je nam prinesel silne nalive

Po gorah sneg - V 20 urah do 64 mm dežja - Neurje okoli Kamnika in Domžal

Ljubljana, 21. avg.

Strahoviti in silni nalive so včeraj divjali nad Ljubljano, okoli, po Gorenjskem, okoli Kamnika in Domžal, po Savinjski dolini in skoraj povsod v Sloveniji. Gosto kopičasti deževni oblaki so se začeli zbirati že v ponedeljek proti večeru. Za trenutek so bili razgnani. V torek okoli 2. zjutraj je nato začelo rositi. Sprva je padal ponižen dež. Okoli 4.30 pa je zagrmelo in začelo se je razvijati neurje, ki je trajalo dobro do 6.30 zjutraj. Ogromne množine dežja so se v tem času vlije nad mesto in okoli. Pravcata nevihta pa je v tem času divjala okoli Domžal in dalje proti Kamniku. Potoki so že zjutraj začeli naraščati in še siloviteje pozneje med dopoldanskimi nalivi. Ze včeraj zjutraj je meteorološki zavod zaznamoval, da je od 2. zjutraj naprej padlo 25.9 mm dežja.

Včeraj dopoldne pa se je nevihta razbesnela nad vso okolico in visoko gori proti Gorenjski in v smeri proti Stajerski. Najhušji nalive so bili včeraj od 8. tja do pol 13. ure. Nato se je nekoliko umirilo, je sicer deževalo toda tako, da ni bil promet popolnoma oviran, kakor med dopoldanskimi nalivi, ko so bile ulice popolnoma izpraznjene, ko si človek ni upal stopiti na ulico, ko so se tudi vozila skrivala in iskala zavetja pred nalivi. Le ponosni tramvaj je rezal svojo določeno pot in se ni brigal za vse viharje in nalive.

Nalivi so trajali vse do sredi 18.50, kakor je to zaznamoval ombrograf meteorološkega zavoda na univerzi. Nalivi so torej trajali okoli 20 ur in v tem času je padlo 64 mm dežja. Samo od 7 včeraj do davi je meteorološki zavod zaznamoval 38.1 mm dežja.

Letošnji avgust je drugače imel vsega 8 deževnih dni, ko je padlo v tem času 104.5 mm dežja. Lanski avgust je bil nasprotno prav suh in lep. Zaznamoval je sicer kar 12 deževnih dni, toda imel je le 30.9 mm padavin. Lanski avgust je bil drugače prav vroč, sledili pa so dnevi, ko je dostikrat le nekoliko porosilo in je nekaj minut dežilo.

Prav zanimiv je vremenski pregled za zadnjih 10 let. Leto 1938 je zaznamovalo 17 deževnih dni, ko je padlo do 249.1 mm dežja. Največ 11. avgusta 47.5 mm. Imeli smo takrat 5. avgusta +31.5°C vročine. Leto 1937. pa je v avgustu doseglo rekord glede dežja. V 17 dneh je padlo 250.3 mm, posebno katastrofalen je bil 2. avgust, ko je v dobrih 3 urah padlo kar 82.5 mm dežja. Takrat je nad Ljubljano in okolično besnela strašna nevihta, ki je napravila tudi mnogo škode. To leto je bila 9. avgusta vročina s +30.9°C. Leto 1936. je bilo lepo in vroče v avgustu. Takrat je avgust zaznamoval le 9 deževnih dni s 113.9 mm dežja. Huda nevihta

je divjala 12. avgusta v tem letu. Med nevihto je padala kot oreh debela toča, ki je ponekod v okolici vse oklestila. Termometer je zaznamoval 2. avgusta takrat maksimum toplote +29.8°C.

Avgust leta 1935. je imel 17 deževnih dni s 179.2 mm dežja. Hud naliv je bil 11. avgusta, ko je padlo do 64.5 mm dežja. Najvišja temperatura je bil +32°C dne 9. avgusta. Prav moker je bil dalje avgust 1. 1934. V 19 dneh je padlo 221. 7 mm dežja. Hudi nalivi so se vrstili posebno proti koncu avgusta tako, da je bil velik del otave popolnoma uničen. Prav vroč avgust je bil 1. 1933, ko je bilo samo 8 deževnih dni s 91.4 mm dežja. Huda nevihta je bila 22. avgusta, ko je padlo 68.4 mm dežja. Prav vroč avgustovski dan je bil 11., ko e jbila dosežena najvišja temperatura +35°C. Prav siromašen na dežju je bil avgust 1. 1932. Takrat smo imeli samo 7 dni dež s 47.6 mm. Hudo vročino smo imeli 17. avgusta, ko je termometer dosegel +33°C.

Avgust 1. 1931 je bil zelo deževen. Takrat so besnele nevihte. Dne 12. avgusta je padala celo toča, ki je napravila primerno visoko škodo. Imeli smo 15 dni dež. Padlo je 126.5 mm dežja. Pred desetimi leti je bil avgust sicer lep in sončen. Bilo je le 9 deževnih dni, toda takrat so se tudi vustili močni nalivi. Avgust 1. 1930 je zaznamoval kar 189.9 mm dežja v 9 dneh. Katastrofalen je bil 13. avgust. Najvišja temperatura je bila dosežena 28. avgusta s +29.8°C. Letos je bila zaznamovana najvišja temperatura 9. avgusta s +28.4°C.

Ko so po ravninah razsajali hudi nalivi, je po gorskih velikanih močno snežilo in so besneli viharji. Snežilo je po Kamniških planinah, po Karavankah in v Triglavskem pogorju. Posledica tega je, da je današnje jutro bilo zelo hladno. V Ljubljani in okolici je vladala gosta, jutranja megla.

Včerašnja sredi je bila vendarle brez dežja, deloma nekoliko sončna. Sredi pa se je vreme mahoma preokrenilo. Okoli 22.15 se je vtila nad mestom prva ploha, ki je trajala dobre ¾ ure. V malih presledkih je nato lilo vse do 1.40. Od tega časa pa tja do 3.50 je dež prenehal, nato se je ponovno vsula nad mestom in okolico silovita ploha. Ta je trajala tja do 7 davi.

V tem času je padlo 23.8 mm dežja. Avgust je do danes že zaznamoval 9 deževnih dni in 128.3 mm padavin. Letošnji pasji dnevi, ki jih bo kmalu konec, niso bili posebno vroči.

Ljubljanka, ki je v sredo začela upadati, je davi in dopoldne znova naraščala. V nekaj urah je narasla za 60 cm. Prav tako tudi druge reke. Sava naglo narašča. Po Notranjskem so hudi nalivi, posebno okoli Logatca tja do Cerknice.

Iznajdljiv slepar obsojen

Maribor, 21. avgusta.

Dne 6. februarja t. l. se je v Mariboru pojavil 32-letni brezposelni zasebni uradnik Franc Mastnak iz Loke pri Zidanem mostu, ki je bil zaradi prevar in tatvin že obsojen, česar pa seveda ni imel zapisanega na nosu in tudi po glasu se mu to ni poznalo. Zato pa so se mu tudi posrečile nekatere goljufije.

Mastnak je najprej poizkusil svojo srečo pri trafikantini na Glavnem trgu, Mariji Doles. Pri njej je naročil za 200 din raznih kolkov, ki naj jih dostavi na naslov nekega Zdarbika. Naročil ji je tudi, naj donajalka prinese s seboj tudi 800 dinarjev, ker ji bo kolke plačal s 1000-dinarskim bankovcem. Trafikantinja je po svoji uslužbenki res poslala zahtevane kolke, ni ji pa dala drobiža. Tako se Mastnaku prva goljufija ni hotela posrečiti. Srečo je nato poizkusil pri neki drugi trafikantini, vendar tudi tu ni imel sreče. Več sreče pa je imel pri trgovcu Lahu na Glavnem trgu, katerega raznašalec je sleparju nasedel. Mastnak je naročil raznih desertnih vin za vsoto 260 din. Raznašalec naj bi mu blago dostavil na ime prof. Bevka na stanovanje v Miklošičevi ul. Raznašalec je prišel do hiše, kjer ga je v veži že čakal Mastnak. Naročil mu je, naj vino odnese v stanovanje v II. nadstropje, kjer bo dobil tudi 1000 dinarjev. Neprevidni raznašalec pa mu je izročil 740 din. Na isti način je Mastnak opeharil tudi nameštence trdke Meini.

Z enakimi trikii je Mastnak delal tudi v Zagrebu, Ljubljani in Celju. V Ljubljani je hotel na ta način oškodovati trgovca Andreja Zormanana in trafikanta Josipa Erjavca in Friderika Juvana, v Celju pa se mu je goljufija posrečila pri uslužbencu veletrgovine z vinom Antonu Semrovu, katerega je olajšal za 820 din. V Celju so ga tudi prijeli, nakar je prišel v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

Mastnak ima na vesti tudi dve tatvine, ki jih je izvršil v Ljubljani, kjer je blagajnik davčne uprave Rajku Kamenšku ukradel 800 din, uradnici zadruge »Ekonomist« Minki Zagarjevi pa 400 din. Tudi ti dve tatvini je izvršil zelo spretno. H Kamenšku je prišel Mastnak s prošnjo, da bi mu menjal 2000 din, ki jih je tudi blagajniku izročil. Ta jih ej vtaknil v predal in začel odšteti 100-dinarske bankovce. Medtem se je Mastnak spomnil, da bi rad imel kovan drobiž. Blagajnik mu je že našel 18 stodinarskih bankovcev, ki jih je Mastnak držal v roki. Kamenšek je pogledal v predal, če ima toliko kovanega drobiža. Ko mu je odgovoril, da toliko drobiža nima, ga je Mastnak prosil, naj mu potem oba tisočdinarska bankovca rajši vrne, kar je tudi storil. Mastnak mu je vrnil na roko odštete bankovce in odšel. Pri večernem pregledu blagajne pa je Kamenšek opazil, da mu manjka 800 din.

Zaradi teh pregreh se je Mastnak danes zagovarjal pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča, kjer je naprej priznaval le sleparije v Mariboru in Celju, odločno pa je zanikal, da bi kaj slinčnega poizkusil v Ljubljani in Zagrebu. Končno se je le omeהל in priznal tudi le lumparije. Obsojen je bil na 2 leti robije in 3 leta izgube častnih pravic. Sam je računal na višjo kazen, ker je v preiskovalnem zaporu svojim »tovarišem« pravil, da bo dobil tri leta.

Dve zanimivi izpred mariborskega sodišča

V včerašnji številki »Slov. doma« je v našem poročilu pod gornjim naslovom nastala prava zmešnjava. Obtoženi vnuk se ne nahaja v umobolnici, ampak je bil obsojen na dva meseca strogega zapora. — Zaključni stavek, da se obtožene nahaaja v umobolnici in da je zato bila razprava preložena, se nanaša na nekeg povsem drugeg obtoženca v drugi kazenski zadevi.

Zahtevajte povsod naš list!

Triletni otrok utonil v mlaki

Maribor, 21. avgusta.

V Maribor je prispelo poročilo o nesrečnem dogodku, ki se je zgodil pri Dupleku in ki je zahteval življenje 3-letne Jožice Zavec.

Marija Zavec, mati utopljenega otroka, je bila pri svojem očetu v Rogoznici na obisku. Vse tri svoje otroke je vzela s seboj. Popoldne okoli 5 je odšla k mlaki za gospodarskim poslopjem, da bi ta moprala krompir. 5-letno hčer Martiko in 5-mesečnega Franceta je pustila v sobi, 3-letno Jožico pa je vzela s seboj. Pri pranju krompirja je slišala, da se je mali otrok v sobi začel jokati. Odšla je od mlake v stanovanje in neprevidno malo Jožico pustila pri mlaki. Ko se je po kakih petih minutah vrnila k mlaki, je v njej zagledala svojega otroka že nezvestnega. Z močnim krikom je svojega otroka izvelkla iz vode. Prihitele so tudi neke priče, ki so hotele otroku pomagati, vendar jim to ni uspelo. Po 15 minutah je otrok umrl.

Razpisane cestarske službe

Na osnovi § 31. zakona o banski upravi razpisujem pri okrajnem cestnem odboru v Ljubljani štiri službena mesta banovinskih cestarjev in sicer na sledečih banovinskih cestah:

1. Ban. cesta I. reda št. 151 (Ljubljana-Ig) v odseku km 6.000 do km 11.000; 2. Ban. cesta II. reda št 148 (Škandari-Notranje gorice) v odseku od km 0.000 do km 4.700; 3. Ban. cesta II. reda št. 143 (Drenov grič-Zaklanc-Polhov gradec) v odseku od km 5.000 do km 10.140; 4. Ban. cesta II. reda št. 146 (Log-Podpec-Ig-Skofljica) v odseku od km 11.000 do km 16.000.

Prosilci za ta mesta morajo izpolnjevati pogoje iz čl. 2 uredbe o službenih razmerjih drž. cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let.

Lastnoročno pisane in z banovinskim tolkom za 10 dn kolkovane prošnje, opremljene s pravilnimi in zadostno kolkovanimi prilagami (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šoleto izpričevalo, dokazilo o odsluženi kadrovskega roka, zdravniško izpričevalo, uravstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da niso bili obsojeni zbor kaznivih dejanj iz koristoljubja, eventualna dokazila o strokovni uspešnosti, je vložiti najkasneje do 10. septembra 1940 pri okr. cestnem odboru v Ljubljani. Kraljevska banska uprava dravske banovine.

ŠPORT

ZPK : Jadran 55 : 54

Odločilna tekma med Zagrebščim plavalnim klubom in Jadranom je sicer prveinu prinesla pielo zmago, ki pa po vsej verjetnosti ne bo zadostovala Zagrebčanom, da bi tudi prihodnje leto ostali v družbi najboljših plavalnih klubov.

Tehnični rezultati včerašnjega srečanja niso prav posebno pomembni, edina svetla točka je Danica Beara, ki je na 100 m prosto pokazala, da jo pri njeni odlični formi tudi sladka voda prav nič ne ovira. Jutrišnje srečanje med Finčevu in Bearo v ilirijanskem kopališču obeta torej senzacijo prve vrste.

400 m prosto moški: 1. Vidovič (ZPK) 5:28, 2. Puljo (J) 5:30, 3. Belotti (J) 5:41.2.
100 prosto ženske: 1. Beara (J) 1:14.8, 2. Sidar (J) 1:19.9, 3. Dragič (ZPK) 1:21.6.
100 m hrbtno moški: 1. Bakašun (J) 1:17.2, 2. Schell (ZPK) 1:17.6, 3. Perleta (J) 1:18.2.
200 m prsno ženske: 1. Fischer (ZPK) 3:34.2, 2. Petković (ZPK) 3:41., 3. Stipanović M. (J) 3:49.5.
100 m prosto moški: 1. Vidovič (ZPK) 1:03.6, 2. Petrone (J) 1:05.4, 3. Bergler (ZPK) 1:05.7.
100 m hrbtno ženske: 1. Beara (J) 1:31, 2. Brozičević (ZPK) 1:41.9, 3. Fischer (ZPK) 1:45.
200 m prsno moški: 1. Dvoržak (ZPK) 3:05.4, 2. Matošić (J) 3:08.8, 3. Paškeš (J) 3:11.2.
4x100 m prosto ženske: 1. Jadran 5:30.2, 2. ZPK 5:49.8.

Vremensko poročilo »Slov. doma«

Kraj	Barometer	sko stanje	temperatura v °C	relativna vlažnost v %	Olajšnost od 10	Veter (smer, jakost)	Padavine m/m	vrsta
Ljubljana	745.3	19.8	14.3	91	10	SSW,	23.8	dež
Maribor	756.8	13.6	14.0	80	8	S,	2.0	dež
Zagreb	759.8	21.0	12.0	82	6	0	4.0	dež
Belgrad	760.5	22.0	14.0	90	8	NW,	1.0	dež
Sarajevo	760.0	24.0	12.0	80	8	0	28.	dež
Vis	758.0	20.0	13.0	80	9	ESE,	0.6	dež
Split	757.7	25.0	15.0	70	4	SE,	19.0	dež
Kumbor	757.2	25.0	17.0	90	8	W,	56.0	dež
Rab	759.3	21.0	15.0	78	6	0	—	—
Duvarovna	756.9	24.0	17.0	73	5	NE,	7.0	dež

Vremenska napoved: Deževalo bo v presledkih.

Koledar

Danes, četrtek, 22. avgusta: Timotej.

Petek, 23. avgusta: Zdenka.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1.; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič, Tržaška c. 48.

— Vpisovanje na III. državni realni gimnaziji v Ljubljani. V I. razred se bodo vpisovali učenci v ravnateljstvu pisarni dne 2. septembra dopoldne za začetne črke A—H, popoldne od 1—L, dne 3. septembra pa za črke M—S dopoldne, popoldne pa od črke T—Z. Prvošolci morajo prinesiti s seboj poleg drugih prepisanih listin tudi izpričevalo o dovršeni ljudski šoli z opombo o uspešno opravljenem sprejemnem izpitu.

— Vpisovanje lanskich učencev bo dne 2. septembra ob 8 po razporedu, ki visi v šolski avli.

— Vpisovanje učencev s tujih zavodov bo dne 4. septembra v ravnateljstvu pisarni, in sicer samo dopoldne. Ker je zavod že tako prenapolnjen, se bodo sprejemali učenci s tujih zavodov le v izjemnih primerih. — Pri vpisu je treba plačati šolnino (nad 800 din davka!), 20 din za zdravstveni fond, 10 din za dijaško knjižico in 10 din za zbirke. Kolek 50 din prinese vsak učenec šole prvi dan pouka obenem s prijavo, ki ju bo prejel dobil pri g. razredniku. Kdor ne bo prinesel vseh listin in plačal vseh pristojbin, se ne bo mogel vpisati. — Začetna služba božja bo dne 14. septembra ob 8 v cerkvi sv. Cirila in Metoda, redni pouk pa se prične dne 16. septembra ob 8, oziroma ob 13.50 popoldne.

1 Ljubljanske in okoliške pevke ter pevce obveščamo, da se vršita ta teden še dve deljeni pevski vaji, in sicer v četrtek za oba ženska glasova, v petek za moške glasove, obakrat ob 20 v Hubadovi pevski dvorani Glasbene Matice. Skupne vaje vseh glasov ta teden tedaj odpade in bo šele drugi teden. Zupna uprava.

1 Vpisovanje v šolo Glasbene Matice Ljubljanske bo v dne 2. do 5. septembra t. l. dnevno od 9 do 12 in od 15 do 17 v pisarni Glasbene Matice, Večova ulica 71. Z novim šolskim letom bo dobila šola Glasbene Matice nov učni načrt, nove oddelke tekom desetletnega šolanja in odredbo, da bo za prestop v višji oddelke vedno potreben komisijski izpit. Odbor je določil tudi, da bodo imeli v bodoče gojenci violinskega oddelka več pouka, kakor pa do sedaj. Na šoli se bo poučevalo poleg klavirja in violine, tudi petje, vsi orkestralni instrumenti in vsi teoretični predmeti.

1 Šentjakovski trg bo od četrta 22. avgusta dalje zaprt za vozni promet zaradi utrjevanja cestišča. Delo bo trajalo približno 15 dni, ako bo vreme ugodno.

Nad 190.000 kolesarjev šteje Slovenija. Kar je za Američana avtomobil, to je za Slovenca kolo. Kolesarstvo se pa še vedno razvija, zlasti zadnje čase, ko so dobra kolesa postala cenejša in ko imamo vsako leto dvakrat pravi salon koles na Ljubljanskem velesejmu. Tudi na letošnjem velesejmu, od 31. avgusta do 9. septembra, bo velika razstava koles najboljših znamk, še bogatejša kakor prejšnja leta, da si bo lahko vsakdo izbral kolo po svoji volji.

500 din za 1 kg surove volne je pač naravnost neverjetna cena. In vendar je res. Tako volno vam nudijo angorski kuncu, okoli 4 kg težke žival

Samo to je še ostalo od bombnika, ki mu je sovražnik le preveč »pristrigel« peroti.

Nemci so res že streljali s topovi čez Kanal

Angleški vojaški strokovnjaki pa menijo, da topovi, kakršna je bila »debela Berta«, ne morejo doseči kakšnih posebnih uspehov, ker se prehitro obrabijo, poleg tega pa jih sovražna letala lahko brž odkrijejo

Pred dobrim tednom so časopisi prinesli kratko poročilo o tem, da so neke v jugovzhodni Angliji našli koščke sumljive kovine, o kateri so takoj začeli domnevati, da bo to najbrž del nemške granate, ki je prifrčala čez Rokavski preliv iz celi kakšnega novega težkega nemškega topa. Kovina — ste koščke so začeli seveda takoj natančno preiskovati ljudje, ki se na takšne stvari dobro razumejo. Zdaj je to raziskovanje končano in ugotovljeno, da so to res koščki nemških granat, ki so jih izstrelili nemški topovi od onstran Kanala, z bivše francoske obale.

Angleški strokovnjaki menijo, da mora biti kaliber nemških topov, ki lahko bruhajo granate na takšno daljavo, od 12 do 14 palcev. Pravijo, da sicer ni prav nič težko zgraditi takšnih topov, ki bi nesli do 150 km daleč, da pa morajo imeti ti topovi izredno dolge cevi. Strokovnjaki so prepričani, da topovi, ki nesejo tako daleč, sicer lahko vzbudijo vznemirjenje in zmedo med prebivalstvom, da pa z njimi ni mogoče doseči kakšnih posebnih vojaških uspehov. Slaba stran tako velikih topov pa je tudi v tem, da jih sovražni letalci lahko kaj hitro od-

krijejo, jih uničijo ali pa vsaj prisilijo k začasnemu molku.

Končno pa je res tudi to, da ti topovi, ki lahko streljajo na velike daljave, ne morejo tako točno zadeti svojih ciljev, kakor pa topovi, ki ne nesejo tako daleč. Ker je bilo na podlagi zadnje najdbe granatnih drobcov ugotovljeno, da nemški topovi lahko sipljejo granate od francoske obale do najmanj 150 km daleč, je vsekakor možno, da granate iz teh topov lahko prilete tudi na London sam.

Se danes se ljudje spominjajo, da so Nemci med svetovno vojno streljali na Pariz z nekim velikanskim topom, takimenovan »debela Berta«, ki je metala 115 kg težke granate na velike razdalje. Res je tudi, da je bilo zaradi teh velikih topovskih granat, ki so padle na francosko prestolnico, ubitih skupno 256 Parižanov. Toda že tedaj pa se je tudi pokazalo — pravijo angleški strokovnjaki — da takšen top dosti ne koristi, ker kaj hitro postane njegova cev nerabna. Ugotovljeno je namreč, da je »debela Berta« mogla izstreliti vsega skupaj le šestdeset granat.

Podatki o nemških ljudskih šolah

Tudi v ljudskih šolah se pozna, da Nemci temeljito pometajo z židi

O nemškem ljudskem šolstvu redkokdaj kaj slišimo, posebno zdaj v vojnem času. Te dati pa je izšlo kratko nemško uradno poročilo, ki navaja nekaj statističnih podatkov tudi o ljudskih šolah v Nemčiji. Morda bodo kljub temu tega zanimali, čeprav se nanašajo še na lansko leto, torej na čas, ko je Nemčija komaj začela z vojno proti zahodnim demokratičnim državam.

Iz teh podatkov je razvidno, da je bilo konec leta 1939 v Veliki Nemčiji brez vzhodnih, na novo pridobljenih pokrajin nad 60.000 ljudskih šol. Nekoč, ko je obstojal še stari nemški raj, je bilo ljudskih šol tam le 50.952 s 186.503 razredi in v njih 7.502.195 učencev. Učiteljev je bilo na teh šolah 177.363.

Račun kaže, da pride v Nemčiji na vsake 10.000 prebivalcev 7,3 šol s 25,4 učitelji in 1.078

učenci. Kakor v prejšnjem letu je bilo v Nemčiji tudi lani v vsakem razredu povprečno po 40,3 učencev, en učitelj pa je prišel povprečno na vsake 42,4 učence.

Iz nemške uradne statistike se jasno vidi tudi, kako imajo vedno manj dostopa v nemške šole judovski otroci. Število učencev, ki so njih stari židje, je padlo kar za 80 odstotkov, t. j. za približno 2.600. Če pa računamo tudi razne zasebne šole, je razlika med številom judovskih šolskih otrok lani in prejšnjem letu še neprimerno večja. Lani je bilo po vseh nemških ljudskih šolah, državnih in zasebnih, samo 8.682 judovskih otrok, leto prej pa približno 20.000. Njihovo število je torej padlo za več kot 11 tisoč. Torej tudi na tem polju korenito čiščenje.

Salamonska razsodba

V okolici Kodanja je neki avtomobilist nedavno povozil gos. Prilekel je kmet, in zahteval zanj tri kroge odškodnine. Avtomobilist bi jo nato lahko vzel s seboj. Ta se pa s tem ni strinjal. Cena se mu je zdela previsoka. Plačal bi le dve kroni. Moža sta se pripravila in si vrgla marsikakšno v obraz. Tedaj je prišel vaski policist in izrekel sodbo. Ko je videl, da se moža ne moreta zediniti samo zaradi ene kroge, je dejal: »Dobro, oba bosta prišla do svoje pravice.« Nato je velel vozaču, naj mu da dve kroni. Ko je imel oboje v rokah, je izvel delnarično in priložil iz svojega še eno krono. Denar je izročil kmetu, vzel je gos pod pazduho in se poslovil od obeh z besedami: »Tako poceni nisem še nikoli prišel do gosi.« Oba moža sta se zasmejala, pristala sta na to salamonsko razsodbo, si odpuštila hude besede in odšla vsak svojo pot.

Morda pa le še neveste...

Pljuča odraslega človeka tehtajo 1100 gramov. Desno krilo tehta 600, levo pa 500 gramov. Pri navadnem vdihu zajame človek pol litra zraka.

Nojevo jajce tehta povprečno 1440 gr, kar pomeni, da je 24 krat težje od navadnega kokošjega jajca. Noj si seveda ne dela gnezda, temveč nese svoja jajca v izdolbine v peku.

V najkrajšem času je bil dosežen gol na nogometni tekmi angleških klubov Aston Vila — Charlston. Levi krilec ga je zabil že po desetih sekundah.

Na neki angleški ladji — nosilki letal so odigrali nogometno tekmo mornarji in letalci. Tekma je bila na odprtem morju, ko je ladja vozila s polno paro. Zmagali so mornarji s 4 : 2, sodil pa jo je ladijski kapitan.

V Lahori (Indija) se je dal neki Haridas živ zakopati v grob, kjer je ostal 40 dni, nakar so ga zopet odkopali — živega.

Kot možki iz kakšne nogometne enajsterice je slo-vita danska plavalka Ranghild Hveger, ki je pri zadnjih plavalnih tekmah v Helsinku postavila kar dva nova svetovna rekorda, in sicer na proгах 1000 in 1500 metrov.

Leže se lažje učiš?

Doslej smo menili, da samo lenuhi pri učenju leže na hrbtu. Toda z znanstvenega stališča imajo ljudje, ki pri učenju leže, vendarle prav. Neki irski profesor je namreč ugotovil s poskusi, da se glava, če ležimo, bolje oskrbuje s krvjo. Možgani tedaj bolje delujejo in so tudi najbolj dojemljivi. Vprašanje je samo, če niso osebe izkušnje v tem primeru vendarle tehtnejše kot pa profesorske ugotovitve.

Radio

Program radio Ljubljana

Četrtek, 22. avg.: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Vesele popevke (plošče) — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Opold. koncert Radij. orkestra 14 Poročila — 19 Napovedi in poročila — 19.20 Nac. ura: Predavanje minist. za telesno vzgojo naroda — 19.40 Objave — 20.10 Deset minut zabave — 20.30 Vesele pesmi poje Mirko Premelj ob spremlj. harmonike (A. Stanko) — 21.15 Reproduc. koncert simf. glasbe — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Vesel spored Radijskega orkestra.

Drugi programi

Četrtek, 2. avg.: Belgrad: 21 Narodne pesmi — Zagreb: 20.30 Operne arije — Praga: 19.25 Zab. gl. Solija: 20 Simf. rapodije — Beromünster: 19.43 Nabožne pesmi — Budimpešta: 22.10 Cigan. gl. — Stockholm-Hoerby: 22.15 Češki konc. — Rim-Florenca: 20.30 »Vstajenje«, drama — Trst-Milan: 20.30 Pesmi in melodije — Kodanj: 21 Simf. konc. — Ri-ga: 20.15 Simf. konc. — Sottens: 21.05 Španska gl. za violino in klavir.

Velik požar v Marseilleu

Pred nekaj dnevi je eksplodiral vlak muni-cije. Uničenih je bil nad tisoč vagonov, mnogo lokomotiv je postalo neuporabnih, uničena so bila železniška križišča, požar pa je zajel tudi zaloge bencina.

Novo zdravilo proti jetiki

V teku so poskusi z novim preparatom za zdravljenje jetike. Preparat je delo nekega profesorja pri zavodu za pobijanje jetike v Odesi. Glavna vsebina preparata je neke vrste snov, ki jo pridobivajo iz orehovitih listov. Te poskuse delajo istočasno v protijetičnih zavodih v Odesi, Moskvi, Kijevu, Harkovu in Jalti.

Železniška proga Petrozavodsk-Suojaervi dograjena

Kakor je bilo že na kratko javljeno, je bila izročena prometu novozgrajena železniška proga Petrozavodsk-Suojaervi. Nova proga je dolga 130 kilometrov. Zgrajena je večinoma v času strahovitih zim, pri čemer je treba upoštevati, da je bil tudi teren nove proge zelo težaven (močvirja, stene itd.).

Dve novi ameriški podjetji za oboroževanje

Ravnatelj zavoda za posojila USA, Johnson je sporočil, da se ustanavljata dve novi podjetji za oboroževanje in sicer eno za rezerve vojnega materiala, drugo pa za izdelovanje orožja. Washingtonska vlada je stavila na razpolago vsakemu teh dveh podjetij po pet milijonov dolarjev. Njuna naloga je, da sodelujeta pri pospešenem oboroževanju Združenih ameriških držav. Družba za zaloge vojnega materiala bo kupovala zlasti bencin za letala, ter ga hranila v skladiščih, za kar bo potrebna vsota 50 milijonov dolarjev. Skladišča bodo na vojaško važnih točkah. Drugo podjetje bo imelo nalogo, da pdpira zasebno industrijo pri organiziranju posameznih tovarn za vojne dobave, zlasti za dobave letal.

Kanada se hitro pripravlja

V Anglijo bosta v kratkem prišli dve diviziji kanadskih vojakov. V Kanadi vezbajo zdaj še dve diviziji. Dalje izdelujejo dva rušilca, tri kanadske trgovske ladje pa so spremenili v pomorski križarki. V Kanadi je odprtih sedaj 22 šol za vzgojo vojaških letalcev. Tam je 1765 letalskih častnikov in 17.677 letalcev. Kanadska mornarica ima sedaj 113 vojnihi ladij, 9000 častnikov in mornarjev. V kratkem bodo izdelali še nadaljnih 100 vojnihi ladij.

Angleški minister Eden na obisku pri pehoti.

goveji loj. Ne sami Indijci, ampak tudi Mohamedanci smatrajo za veliko oskrunjenje, če se le dotaknejo take masti.

Videl sem, kako je v Indiji vse skozi prepojeno s sovraštvom, nezadovoljstvom, podpihovanjem, medsebojnimi ribarijami in križajočimi se interesi. Od vsega tega se mi je kar vrtelo v glavi. V Indijo sem prišel z velikimi simpatijami za Gandhijevo in kongresno gibanje. Nekaj podobnega se mi je zgodilo na Irskem, v Egiptu in Palestini.

Ko sem prišel s posamezniki ali ljudstvom skupaj ter jih spoznal, sem Indijce vžubil. Kolikor sem mogel sklepati, so bili to ljubeznivi, strpljivi — razen v verskih zadevah in v šegah — dostopni ljudje, ki se niso glede temeljnih življenjskih resnic v ničemer razlikovali od nobenega naroda, s katerim sem prišel kjerkoli na svetu skupaj. Napram meni so bili skoraj vedno obzirni in vljudni. Med njimi sem si pridobil marsikaterega prijatelja. Obiskoval sem jih doma na stanovanjih in videl, kako so imeli opremljena stanovanja z razkošnim pohištvo in težkimi preprogami. Šel pa sem tudi v umazane bajte, kamor bi si Amerikane ne upal peljati še svoje živali.

Čeprav sem moral pisati poročila čisto objektivno, brez pristranosti in predsodkov, sem v stvari zaradi sebe iskal jedra in jasnosti. Kadar sem se z Indijci pogovarjal o njihovih zadevah, sem jim često rekel: »O vsemu temu, kar pravite o Angležih, je res to, da Indijci še niste prišli tako daleč, da bi si sami vladali. Ali ni res? Nepismenost je pri vas tako velika, da ne bi zmogli demokratične vlade.«

Nato sem mnogokrat dobil takle odgovor: »Spomnite se samo Kitajske in Brazilije, kjer je odstotek nepismenosti ravno tako velik kakor pri nas. Pa jim nihče ne krati pravice, da si ne bi sami vladali.«

»Ali ne bi nastali zaradi toliko si nasprotujočih si plemen in cer državljanske vojne in brezdnevni notranji boji?« Da, najbrž bi prišlo do državljanske vojne, toda ali niso tudi Združene države preživele največjo državljansko vojno na svetu. »Ali se vam ne zdi, da je angleška uprava boljša, kakor pa bi bila vaša?« Da, tudi to je res in Angliji tudi tako delajo. Toda boljše je, da

si sami vladamo slabo, kakor pa da nam vladajo tuji, pa čeprav dobro.

Končno sem prišel do tega spoznanja, da bi ljudske mase za dolgo bile na boljšem, če bi Angleži dali Indiji široko samoupravo, kar so imeli takrat že v mislih. Če bi bili Angleži iz Indije pregnani ali pa če bi za delj časa izgubili nadzorstvo nad Indijo, bi takoj nastala nevarnost, da bi Indijo zaradi zmešnjave, ki bi neizogibno nastala, pobasal kdo drugi. Gotovo so se mi zdeli Angleži sposobnejši in spretnjši vladati Indiji in si tam obdržati prijatelje, kakor koderkoli na svetu, ki bi se v to podal.

Teoretično sem še vedno vtekel z Indijci in sem upal, da bodo s svojim bojem izsilili od Angležev več svobodčin, toda z Indijci, ki so zahtevali popolno neodvisnost. Kajti razmere so kazale, da to ni bilo niti izvedljivo niti zdravo za devetdeset odstotkov Indijcev.

Podkralju in guvernerju lordu Irwinu sem sporočil, da bi rad z njim govoril. Kot kraljevi zastopnik se je temu primerno ponasal. Pogovor z ameriškanskim dopisnikom je bil končno pač poslednje, kar sem od njega pričakoval. Čez pol ure sem dobil povabilo, naj se oglasim v njegovi palači.

Ko sem bil že v Londonu, sem iz zanesljive strani zvedel, zakaj me je lord Irwin takoj in brez nadaljnega sprejela. Moja poročila o cenzuri v Bombayju so v odelku za Indijo v Londonu povzročile precej razburjenja. Brzjavke so poslali njemu, ki so ga poučile, kako neugodno so vplivale vesti o neki strogi cenzuri na javno mnenje. Od tod je lord Irwin že nekaj slišal in vedel o meni.

Stiriji bosopeti kuliji so potiskali mojo rikšo po strmi poti navzgor proti iz kamna zgrajeni vladni hiši, ki je stala na nekem vrhu in od koder je bil krasen pogled na verigo himalajskega gorja. Pred vhodom je stal oddelek gurdhas, ki me je strumno pozdravil. Ti vojaki so znani zaradi svoje majhne rasti in imajo čisto mongolske obraze. Neki visokorastel, bosopet in bradat Sihh me je odvedel v palačo. Obleden je bil v uniformo, ki je bila polna škrlatnih in zlatih pramenov. Podkraljev adjutant mi je ponudil cigarete in pijačo.

(Dalje prihodnjič.)

Večina voditeljev, s katerimi sem govoril, je bila za prijateljsko trgovanje z Anglijo v okviru bodoče ustave. Vsi pa so soglašali v eni stvari: če Indija ne bo dobila dovolj velike samostojnosti in uprave, se bodo razmere očividno še poslabšale in zopet bo nastopila doba, ko bo začela govoriti sila. Skrajni napetosti niso bili za dovoljni za Gandhijevo pasivno politiko in so se zato od njega ločili ter sklenili, da bodo začeli svoje zahteve uveljavljati s silo. Prvi znaki tega gibanja so se kazali, ko so v Lahori odkrili neko gnezdo, kjer so delali bombe in Chittagogu, kjer so odkrili zalogo orožja. Ko sem se vozil skozi dolino Gangesa sem na postajah opazil letake, ki so razpisovali nagrado pet tisoč rupijev za vsakega, ki bi našel, da ima pravka pri tračnicah ali kretnicah, Indijski ekstremisti so razširjali letake, v katerih so žigosali uporabo svinjske masti in govejega loja, kar so Angleži uporabljali pri izdelovanju za barvami pretiskanega blaga in ga potem uvažali v Indijo. Ekstremisti so računali s tem, da se bodo ljudje razburjali, ker v Indiji velja svinja in govedo za nedotakljivi živali.

Veliki npor leta 1857 so povzročile govorice, češ da se uporabljajo za naboje, ki so jih dali domačim četam, svinjska mast in